

Nr 563

Av herr **Huss**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till allmän ordningsstadga, m. m.

Den från praktisk och ekonomisk synpunkt mest betydelsefulla nyheten i Kungl. Maj:ts proposition nr 143 utgöres av förslaget till lag om skyldighet att renhålla gata m. m. Detta förslag torde komma att innebära en drastisk förändring av det gamla fastighetsonus, som ursprungligen omfattade såväl anläggande och underhåll som renhållning av gata. Nu föreslås att fastighetsägarnas skyldighet att ansvara för gaturenhålningen i princip övervältras på kommunen. Visserligen kan det beslutas, att fastighetsägare i vederlag härför skall till staden utge renhållningsavgift. Emellertid kan det ofta förefalla oskäligt, att sådan avgift skall avkrävas även fastighetsägare, som önskar fortsätta att själva ombesörja renhållningen i fråga. Svårighet torde därför uppkomma att fastställa sådan avgift särskilt inom egnahemsområden.

Av remissmyndigheterna synes flertalet hava avstyrkt förslaget. Häribland märks 4 länsstyrelser, 48 städer, styrelserna för Svenska stadsförbundet och Svenska landskommunernas förbund. En positiv inställning har 15 länsstyrelser, 19 städer, Sveriges fastighetsägareförbund samt byggnadsstyrelsen.

Den föreslagna reformen har alltså mött motstånd från flertalet städers sida. Anledningen härtill är, att en kommunalisering av gaturenhålningen medför starkt ökade kostnader och avsevärda tekniska svårigheter, beroende på att den nödvändigtvis måste föranleda ökning av kommunalarbetskåren och stora nyinvesteringar i maskiner.

Hur allvarliga sistnämnda konsekvenser kommer att gestalta sig framgår av en i propositionen refererad utredning av år 1950 rörande kostnaderna för gaturenhålningen i Linköping efter en kommunalisering av densamma. Enligt denna utredning skulle kommunaliseringen medföra en skattehöjning om cirka 75 öre. Det kan tilläggas, att enligt beräkning av renhållningsstyrelsen i Malmö samma åtgärd i denna stad skulle nödvändiggöra anställande av till en början 80, sedermera ytterligare ett betydande antal kommunalarbetare samt ett omedelbart investeringsbehov av ca 650 000 kr. Under en tid av överfull sysselsättning och kreditsvårigheter möter man här svårlösta problem.

Det kan inte bestridas, att utvecklingen, särskilt med hänsyn till den starkt ökade trafiken av motorfordon, har understrukit lämpligheten av att

kommunerna övertar gaturenhållningen. De svårigheter och kostnader, som möter ett sådant övertagande och för vilka nyss redogjorts, synes emellertid i hög grad tala för att kommunaliseringen av gaturenhållningen får ske etappvis under en följd av exempelvis 10 år. I propositionen föreslås visserligen enligt 3 § lagförslaget en dispensmöjlighet efter framställning från stadsfullmäktige till Kungl. Maj:t. Emellertid är det av vikt, att övergångstiden för lagens tillämplighet oberoende av utgången av en sådan framställning, som f. ö. synes ta sikte på ett mera långfristigt uppskjutande av lagens ikraftträdande, har tillräcklig längd för att medge ett successivt genomförande av lagen för varje här ifrågavarande kommun som så önskar förfara. Redan enligt lagförslaget finns en möjlighet för stadsfullmäktige eller motsvarande myndighet att genom beslut före lagens ikraftträdande bestämma, att med lagens tillämplighet skall tills vidare, dock högst två år från lagens ikraftträdande, anstå. Denna tid synes alltså böra förlängas till 10 år, dock med skyldighet för stad eller annan ort, som avses i lagen, att antingen efter denna tid på en gång göra lagen tillämplig inom kommunens hela område eller att tillämpa lagen inom viss del av kommunen redan efter två år från lagens ikraftträdande och att sedan successivt öka tillämpningsområdet så, att detta efter senast 10 år, räknat från lagens ikraftträdande, omfattar hela kommunen. Beslut om de successivt utökade tillämpningsområdenas utsträckning bör fattas av stadsfullmäktige eller motsvarande myndighet.

Ännu bättre hade dock varit, om lagstiftningen tagit sikte på att stadfästa den nu i allmänhet i praktiken tillämpade ordningen, att staden ombesörjer snöröjning och åtgärder mot halka på körbana, under det att alla övriga renhållningsåtgärder ankommer på vederbörande fastighetsägare. Bortforsling av sammanförd snö, sålunda även från gångbana, bör dock vara en kommunal uppgift, därest sådan bortforsling är praktiskt motiverad.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta att övergångsbestämmelserna i till här förevarande proposition bifogat förslag till lag om skyldighet att renhålla gata m. m. måtte ändras på sätt som i denna motion föreslagits.

Stockholm den 17 april 1956

Ragnar Huss